

RISICO'S VOLKSGEZONDHEID

Het bedrijf aan de Broekkant 2 is gecertificeerd door Stichting Kwaliteitsgarantie Vleeskalversector (SKV). SKV is een stichting met als doel de kwaliteit van kalfsvlees en kalvervoerders te bevorderen en te garanderen dat kalfsvlees geproduceerd wordt zonder gebruik van ongewenste groeibevorderende middelen. Aan het SKV kwaliteitssysteem kan op vrijwillige basis worden deelgenomen. Bedrijven die volgens het SKV kwaliteitssysteem zijn gecertificeerd, worden (onaangekondigd) gecontroleerd op het werken volgens de kwaliteitsnormen. SKV voert controles uit binnen de gehele vleeskalversector. De controles bestaan uit visuele controles, controles van de bedrijfsadministratie en monsterafnames.

RAPPORT VEEHOUDERIJ EN GEZONDHEID OMWONENDEN

Het rapport 'Veehouderij en gezondheid omwonenden' bevat de resultaten van het door het RIVM uitgevoerde onderzoek of het wonen in de buurt van veehouderijen effect kan hebben op de gezondheid van de omwonenden.

Hieruit komen een aantal positieve en een aantal negatieve gezondheidseffecten naar voren. Een eenduidig antwoord is dan ook niet te geven. Aangetoond is dat mensen die rondom veehouderijen wonen minder astma en allergieën hebben. Dicht bij veehouderijen wonen minder mensen met COPD, een chronische ziekte aan de longen. Daar staat tegenover dat de mensen in deze omgeving die wel COPD hebben, daar vaker en/of ernstigere complicaties van hebben. Verder is er een verband gevonden tussen wonen nabij veehouderijen en een verlaagde longfunctie. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door stoffen die afkomstig zijn van de veehouderij. Niet alleen dichtbij veel veehouderijen wonen zorgt voor een lagere longfunctie. De longfunctie wordt in het hele onderzoeksgebied lager op momenten dat de concentratie van ammoniak (een stof die afkomstig is van mest) in de lucht hoog is. Deze effecten zijn vergelijkbaar met de schadelijke gezondheidseffecten van verkeer in een stad. De onderzoekers vonden dat er meer longontstekingen in het onderzoeksgebied voorkomen dan in de rest van het land; een verschil dat na de Q-koorts-epidemie van 2007-2010 wel kleiner is geworden. Er werd een verband gevonden tussen pluimveehouderijen binnen 1 kilometer afstand van de woning en een licht verhoogde kans op longontsteking. Het is onduidelijk of de extra longontstekingen in dit onderzoeksgebied worden veroorzaakt door specifieke ziekteverwekkers die van dieren afkomstig zijn (zoönose-verwekkers), of dat mensen gevoeliger voor longontsteking worden door de blootstelling aan stoffen die veehouderijbedrijven uitstoten, zoals fijnstof, endotoxines (onderdelen van micro-organismen) en ammoniak. In het onderzoek is ook gekeken of bepaalde zoönoseverwekkers vaker voorkomen in de omgeving van veehouderijen ten opzichte van de rest van het land. Bij het hepatitis E-virus, de bacterie *Clostridium difficile* en ESBL-producerende bacteriën is dat niet het geval. Wel lijken mensen iets vaker drager te zijn van de veegerelateerde MRSA-bacterie. Of deze verhoging komt door uitstoot vanuit veehouderijen is nog onduidelijk. Dit zijn de belangrijkste conclusies uit het VGO-onderzoek dat is uitgevoerd door het RIVM, de Universiteit Utrecht (IRAS), Wageningen UR en het NIVEL. Het onderzoek is uitgevoerd in het oostelijk deel van Noord-Brabant en in Noord-Limburg. Sommige resultaten zijn mogelijk alleen van toepassing op het onderzochte gebied. Dat komt doordat lokale kenmerken, bijvoorbeeld luchtvervuiling uit omliggende industriegebieden, van invloed zijn op de bevindingen.

Uit bovenstaand onderzoek dient te worden geconcludeerd dat het erg lastig is om negatieve effecten voor de volksgezondheid direct te koppelen aan een specifieke veehouderij. Wel is aangetoond dat cumulatief sprake kan zijn van negatieve effecten gemeten in een veedicht gebied. Op onderhavige locatie worden geen geiten gehuisvest. De ondernemer en eventueel personeel

dat werkzaam is in de stallen maakt gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen zoals gelaatsmaskers met luchtfilters zodat er zo min mogelijk vuile stallucht wordt ingeademd. Verder zijn de stallen niet direct toegankelijk voor bezoekers.

RAPPORT GEURHINDER VAN VEEHOUDERIJ NADER ONDERGEZOCHT: MEER HINDER DAN HANDREIKING WGV DOET VERMOEDEN?

Het Bureau GMV (Gezondheid, Milieu & Veiligheid) van de GGD'en Brabant/Zeeland en het IRAS (Institute for Risk Assessment Sciences) van Universiteit Utrecht onderzochten de blootstelling-responsrelatie tussen cumulatieve geurbelasting afkomstig van veehouderijen en de ervaren geurhinder bij ruim 13.000 respondenten op het platteland en in kleinere kernen van Noord-Brabant en Limburg-Noord. Geurhinder werd bepaald met een vragenlijst met vragen naar hoe vaak en in welke mate geurhinder werd ervaren. De cumulatieve geurbelasting werd gemodelleerd met Stacks+ met default-waarden van V-Stacks en met beperkte gebouwmodule. De relatie tussen cumulatieve geurbelasting en ervaren geurhinder werd afgeleid met logistische regressie. Daarbij werd onderscheid gemaakt tussen geurbelasting en geurhinder van varkens, pluimvee, rundvee of alle diertypen. Geurhinder is significant positief geassocieerd met geurbelasting voor alle diertypen (hinder soms/ vaak: Odds Ratio (OR) = 2,17 [95% betrouwbaarheidsinterval 2,07 — 2,28]; mate van hinder: hinder OR = 2,16 [2,01 — 2,31]; ernstige hinder: OR = 2,26 [2,06 — 2,48]). Dat wil zeggen dat bij hogere geurblootstelling er ook meer geurhinder voorkwam. Er treedt ook ernstige hinder op en dit onderzoek heeft een blootstellingresponsrelatie blootgelegd tussen geurbelasting en ernstige hinder. De OR, de relatieve toename van geurhinder in relatie tot toename in geurbelasting, is ongeveer even groot ongeacht de vraagstelling hoe vaak of in welke mate hinder ervaren wordt, maar het absolute geurhinder percentage is wel verschillend. Bij gelijke geurbelasting wordt geurhinder het meest gerapporteerd voor de vraagstelling hoe vaak geurhinder optreedt gevolgd door de vraagstelling voor de mate van hinder. De relatie tussen geurbelasting en hinder blijkt afhankelijk van diertype. Bij gelijke geurbelasting leidt de geur van pluimveehouderijen tot de meeste geurhinder in de studiepopulatie, gevolgd door varkens en rundvee. Ook de relatieve relatie tussen geurhinder en geurbelasting voor de verschillende diersoorten is anders waardoor de curves een ander verloop kennen (pluimvee OR = 1,79 [1,68 — 1,91]; varkens OR = 1,98 [1,88 — 2,09]; rundvee OR = 1,45 [1,34 — 1,58]) In het huidige agrarisch geurbeleid wordt geen onderscheid gemaakt tussen diertype en mate van hinder. Andere niet-olfactorische factoren beïnvloeden het optreden van geurhinder in enige mate, waarbij met name het absolute hinderpercentage beïnvloed wordt, en niet de relatieve relaties. Uit een sensitiviteitsanalyse bleek dat het gebruik van andere percentielwaarden van geurbelasting geen andere resultaten opleverden. Vergelijking van de onderzoeksresultaten met de blootstellingresponsrelatie tussen cumulatieve geurbelasting en geurhinder voor concentratiegebied uit de Handreiking Wet geurhinder en veehouderij laat zien dat er anno 2012 meer geurhinder gerapporteerd wordt dan te verwachten op basis van de Handreiking Wgv.

Bovenstaand onderzoek heeft aangetoond dat het ervaren van geurhinder erg subjectief is en niet direct binnen een bepaalde norm is vast te leggen. Bij gelijke geurbelasting leidt de geur van pluimveehouderijen tot de meeste geurhinder in de studiepopulatie, gevolgd door varkens en rundvee. Het ervaren van geur vindt veelal plaats in de directe omgeving van een inrichting. Gezien de ligging van onderhavig bedrijf ten opzichte van de omliggende voor geur gevoelige objecten kan worden aangenomen dat de (negatieve) ervaring van geuremissie vanuit de inrichting beperkt zal blijven. Door het toepassen van emissiearme stalsystemen daalt de geuremissie.

(VOLKS)GEZONDHEID

Zodra er geconstateerd wordt dat een dier ziek is, zal deze direct apart gehuisvest worden, zodat het contact met het overige vee voorkomen wordt. Hierdoor wordt de verspreiding van een ziekte voorkomen.

Ook wordt er zo min mogelijk gebruik gemaakt van antibiotica, dit om resistentie te voorkomen. Daarnaast vindt er dagelijks een controle plaats aangaande de gezondheid van het vee, dit gebeurt tijdens een controle ronde door de stal. Ook vindt er regelmatig een bezoek plaats van de veearts. Op deze wijze kan het zieke vee in een vroeg stadium behandeld worden en wordt eventuele verspreiding voorkomen.

Onderstaand zijn de hoofdzakelijke aspecten weergegeven, ten behoeve van een goede diergezondheid op het bedrijf:

- ▶ Zo min mogelijk gebruik antibiotica;
- ▶ Dagelijkse controle;
- ▶ Regelmatig bezoek veearts;
- ▶ Vroegtijdig behandelen van zwakke/zieke dieren;
- ▶ Comfortabele huisvesting;
- ▶ Hygiëne.

Geconcludeerd kan worden dat initiatiefnemer voldoende maatregelen neemt om de gezondheid van het vee te waarborgen en verspreiding van dierziekten zoveel mogelijk te voorkomen.

Indien er zich een situatie voor doet waarbij een dierziekte uitbreekt zullen er meer maatregelen genomen worden. Afhankelijk van de dierziekte zal de ondernemer de volgende maatregelen nemen:

- ▶ Extra hygiëne maatregelen (Extra ontsmetting van dierverblijven, schone wegwerpkleding voor bezoekers van buitenaf, entree ontsmettingsbak);
- ▶ Vaccineren van het vee indien mogelijk (bijv. Bij BVD).

Bij een landelijke uitbraak van een veeziekte, zullen er landelijk maatregelen opgelegd worden. Zoals een verbod op veevervoer. Dit kan ook regionaal worden ingesteld. Indien hier sprake van is, zal de inrichting zich aan deze opgelegde maatregelen houden.
